

עטרת שלום

עלון שבועי טעי"י מוסדות קאמנוא בארה"ק. רח' ארזי הבירה 48 ירושלים
בנטיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א
פרשת לך לך

בס"ד, עשי"ק פרשת לך לך
ד' חשן תשע"א - שנה ב' גליון מ"א

זמני הדלקת הנרות ומוצי"ש

הרה"ג מוצי"ש ר"ת

ירושלים 4:32 5:43 6:23

ביתר 4:32 5:43 6:24

בית שמש 4:31 5:42 6:22

בני ברק 4:46 5:44 6:20

נא לטמור על קדושת הגליון

דברי תורה מכ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

ב), כמו שנמסר במסורה ג"פ 'הוצאתיך' מלא שהם ב' פסוקים הנ"ל, והשלישי בעשרת הדברות בואתחנן. לרמוז שאאע"ה ג"כ הלך באותן מסעות שהלכו בהם בני ישראל.

ולכן כופל התורה ב"פ 'לך לך' כי ל"ך בנינו, היינו של"ך הראשון מרמוז שהקב"ה אמר לו שיצא מנו"ן שערי טומאה שהוא מאור כשדים, ול"ך השניה מרמוז שהקב"ה אמר לו שע"י שתצא משם וע"י המסירות נפש שעשיתה שם, תזכה ליכנס ולילך בנו"ן שערי קדושה.

'מארצך' בחינת השכינה, היינו שכבר תיקנת שם את כל חלקי השכינה הממונים שם השייכים לשורש נשמתך, ולכן אתה צריך לילך למקום אחר לתקן שם עוד חלקים מהשכינה השייכים לך.

וכל התכלית הוא שיהיה 'והיה ברכה' היינו 'והיה' כתוב ו"ה משם הוי"ה לפני י"ה, היינו שו"ה יהיה מתוקן כמו י"ה משם הוי"ה שאינו נפגם, וזהו מה שמבואר בווה"ק (ח"א עת). וז"ל, ואעשך לגוי גדול וגו', ואעשך בגין דכתיב לך לך, ואברכך בגין דכתיב מארצך, ואגדלה שמך בגין דכתיב וממולדתך, והיה ברכה בגין דכתיב ומבית אביך. היינו שמרמוז כאן שע"י הד' בחינות אלו, תיקן אברהם אבינו הד' אותיות של שם הוי"ה ב"ה שיהיה בשלימות.

(נאמרו בס"ש תשס"ט לפ"ק)

וַיֹּאמֶר הוֹי"ה אֵל אַבְרָם לֵךְ לְךָ מֵאֶרֶץ
וּמִמּוֹלַדְתְּךָ וּמִבֵּית אָבִיךָ אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר אָרָאךָ
(יב א).

צריך להבין מהו כפל הלשון 'לך לך'. והנראה לומר לפי דברי מרן הבעש"ט הקדוש זי"ע זלה"ה (בעש"ט עה"ת פרשת מסעי א), שכמו שנסעו בני ישראל המ"ב מסעות מיציאת מצרים עד בואם לארץ ישראל, כן צריך כל אדם מיום הוולדו עד שובו אל עולמו לעבור את כל המ"ב מסעות.

וזה ידוע שבני ישראל היו במצרים בנו"ן שערי טומאה, וכשיצאו משם התחילו ליכנס בנו"ן שערי קדושה בחמשים יום שמיציאת מצרים עד קבלת התורה, וזה היה ע"י שקיבלו את התורה במסירות נפש, כמאמר חז"ל במסכת שבת (פח:): שעל כל דיבור ודיבור שיצא מפי הקב"ה יצתה נשמתן של ישראל, זכו להגיע לנו"ן שערי קדושה.

וזהו מה שאמר הקב"ה לאברם אבינו 'לך לך מארצך' שאתה צריך לצאת מאור כשדים ששם שורה הנו"ן שערי טומאה כמו בארץ מצרים, וליכנס בנו"ן שערי קדושה עד שתגיע לארץ ישראל, וכל זה זכה ע"י המסירות נפש שעשה באור כשדים שהפיל עצמו בתוך כבשן האש, כמו שעשו בני ישראל בזמן קבלת התורה, וכמו שכתוב 'ויאמר אליו אני הוי"ה אשר הוצאתיך מאור כשדים' (טו ז), והוא כדוגמת מה שכתוב אצל בני ישראל 'אנכי הוי"ה אלהיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים מבית עבדים' (שמות כ

דברי תורה מרבתינו ז"ע

וַיֹּאמֶר הוֹי"ה אֶל אַבְרָם לֵךְ מֵאֶרֶץ וּמְוֹלָדֶיךָ וּמִבֵּית אָבִיךָ אֶל

הָאָרֶץ אֲשֶׁר אָרָאךָ (יב א).

וסוד עבודה 'לך לך' בבחינות התקשרות מעת שנתעורר משנתו עד עת התפלה כידוע. 'מארצך' יפנה וימול ידיו. 'ומולדתך' יציג. 'מבית אביך' תפלין. 'אל הארץ אשר אראך' לילך לבית הכנסת כזריות. 'אעשך לגוי גדול' תיקון עשי"ה. 'ואברכך' יצירה ברוך ברוך. 'ואגדלה שמך' בקריאות שמע. 'והיה ברכה' בח"י ברכאן. 'ואברכה מברכך ומקללך אאר' נפילות אפים. 'ונברכו כך כל משפחת' ירדות השפע, ממורי דודי הרה"ק רבי צבי מוידשישוב שמעתי זה הדרך.

(היכל הברכה' מרכינו יצחק אייזיק מקאמרנא)

וַיֵּלֶךְ אַבְרָם כְּאִשֶׁר דִּבֶּר אֵלָיו הוֹי"ה וַיֵּלֶךְ אִתּוֹ לוֹט (יב ה).

אמר הקדוש אור עולם הרב רבי יצחק מדראבימש אביו של רבינו יחיאל מיכל הקדוש מולאמשוב, כשאני רוצה ליסע להוכיח את ישראל בא היצר הרע ואומר, יצחק למה תבטל עצמך מן תורה ותפלה ליסע ולמלטל ממקום למקום בביטול תורה, אז אני משיב לו אני נוסע אחר מעות שאני צריך, ואומר לי לך לשלום ואינו מקטרג עלי, ואח"כ כשאני בא לאיזה מקום אני משליך את המחשבה הראשונה לעשות רצון בורא, ואני מקיים 'שלח תשלח את האם' שורש הראשון, 'ואת הבנים' מצות ומעשים טובים 'תקח לך'. ואמר מרן אור ישראל [הבעש"ט] כשאדם רוצה לקום בחצות ליל, והיצר יקטרג עליו ויפיל עליו שינה, וכל כל כיוצא באלו ענינים, עצה היעוצה 'חשבת' דרכי' להתעורר לאיזה ענין גופני לעשות צרכיו ולעסוק בעניני הגוף, ואח"כ 'אשיבה רגלי את עדתך' (תהלים קיט טז). וכן אמר מורי דודי רבי צבי מוידשישוב 'וילך אברם כאשר דבר אליו ה' וילך איתו לוט' מלשון 'לוטמה בשמלה' (ש"א כא ט), דהיינו שאברם הצדיק הולך בדרכי השם, ובהכרח בכל התחלות קשות, הולך איתו איזה לבוש ושמלה, ואח"כ 'ויפרד לוט מעמו' ודפח"ה.

(זוהר ח' מרכינו יצחק אייזיק מקאמרנא)

וְאֲנֹשִׁי סֵדֶם רְעִים וְחֲטָאִים לְהוֹי"ה מֵאֵד (יג יג).

רצה לומר כי ידוע הוא שעתה בגלות הזה הנהגה בחסדים, וזו המדה התחיל להתנהג ע"י אברם אבינו ע"ה לגמול חסד עם על בריה, וזה הפלוגתא שהיה בין אברם ובין אנשי סדום שהם היו רוצים שיהיה הנהגת העולם בגבורות ולא בחסדים וכל אחד ימול בזווע, וכן הפלוגתא היה עוד בין קין והבל, ואח"כ בין משה רבינו וקרח ועדתו, וכן בין משה רבינו ואהרן הקדוש ובין נדב ואביהוא. שזה היה רוצה שיהיה הנהגה בחסדים, וזה היה רוצה שיהיה הנהגה בגבורות, וזאת היה להם לחטא גדול שהיו רוצים שיהיה הנהגה בגבורות עוד קודם כל התיקון השלם של אדם הראשון, כנודע שזאת יהיה לעתיד אי"ה בימי ביאת משיחנו במהרה כימינו כנודע.

(דמשק אליעזר' מרכינו אליעזר צבי מקאמרנא)

וַיִּחַלֵּק עֲלֵיהֶם לִילָה הוּא וַעֲבָדָיו וַיִּבֶם (יד טו).

ואמרו חז"ל שאברם היה זורק עפר ונעשה חצים (תענית כא), ויש אומרים הם זורקים חצים ונעשים עפר. ושמעתי משם אדוני מורי ורבי מוהר"ר אברם יהושע העשיל מאפמא, יש במדרש (תנא דבי אליהו רבה י) 'מגן אם יראה ורומח בארבעים אלף בישראל' (שופטים ה ח). אם יהיה שני צדיקים כאברם, עליהם הכתוב אומר 'מגן אם יראה ורומח'. ואין דור פחות מששים רבוא. יגיע לעשרים אלף, צדיק אחד, ולארבעים אלף, שני צדיקים כאברם. ואצל אברם יש פלוגתא, אם הוא זרק עפר ונעשו חצים, אם כן לפירוש זה לא היה צריך לרומח, כי עפר שלו נעשו רמחים וקשתות, וליש אומרים שזרקו חצים ונעשו אפשר אין צריך למגן, להגן בעד עפר, ואם יהיה ארבעים אלף בישראל או יש שני צדיקים כאברם ביניהם, אז זכותם גדול שהם זורקים עפר ונעשו קשתות ורמחים, ואין צריך לרומח, וחצים שזורקים עליהם נעשין עפר, ואין צריך למגן, וזהו 'מגן אם יראה ורומח בארבעים אלף בישראל' שהרי יש שני צדיקים כאברם, ואין צריכים לא למגן ולא לרומח, ושפתים ישק מתוק מדבש.

(נצנצ' חסד' מרכינו יצחק אייזיק מקאמרנא)

וְהָאָמֵן בְּהוֹי"ה וַיַּחֲשֶׁבֶה לִּי צְדָקָה (טו ו).
רצה לומר כשראה אברם אע"ה שהוא בא עתה למדרגת אמונה גדולה, שאפילו שהיה הדבר זה בדרך הטבע, ולא עוד אלא כששמע זאת מהשי"ת היה יותר באמונה שכודאי יעשה לו הקב"ה מה שאמר לו, ומכל שכן מה שהוא חוץ לטבע, אעפ"כ היה רואה אברם בעצמו שהוא עתה בגודל אמונה, לזה 'ויחשבה' אברם 'לו' לעצמו, שמדרגת אמונה זו שנתן לו הקב"ה עתה הוא רק 'צדקה', אבל אברם בעצמו לא היה מרגיש אם מדרגה זו בא לו מכת עבודתו, אלא שהוא 'צדקה' מאת השי"ת שנתן לו מדרגה זו במתנה. (בן בית' מרכינו אליעזר צבי מקאמרנא)

וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֲנִי הוֹי"ה אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ מֵאֶרֶץ כְּשָׂדִים לָתֵת לְךָ אֶת הָאָרֶץ הַזֹּאת לְרִשְׁתָּהּ (טו ז).

כשאמר לו השם הנכבד והנורא 'לתת לך את הארץ הזאת לרשתה' כלומר שיהיה שלך להוריש לבניך אחריו, אמר 'כמה אדע כי אירשנה' ודרשו רז"ל (תענית כו): והביאו רש"י, ששאל מאת הקב"ה להודיע לו באיזה זכות יירשנה. הורה בזה הפלגת האכה לבורא ית"ש, כלומר אתה אומר להוריש לבני הארץ הזאת בלא שום תנאי, אין רצוני בזה שיהיה בני כשאר עממים בלי שום תורה ומצות, רק הפץ אני שתתן לי עם ירושת הארץ תורה ומצות לבני שיהיה להם זכות לירש את הארץ. וזהו הודיעני באיזה זכות ירשו את הארץ כי בזה אני הפץ.

ולזה באתה תשובת ד' אליו שכרת עמו ברית, ונאמר שם (פסוק יז) 'ויהי השמש באה ועלמה היה והנה תנור עשן ולפיד אש אשר עבר בין הגורים האלה' הורה לו בזה אבינו מלכינו בוראנו, שאפילו כשיבוא השמש המורה על הסתלקות המוחין, כמו בסוף ימיא האל"ף, דרוב נשמת דורות אינו מבחינות ראש כי אם בבחינות רגל, 'ועלמה היה' מורה על התגברות תוקף הדינים, 'והנה תנור עשן ולפיד אש' ירמוז על זכות מתן תורה שנאמר בו (שמות יח יח) והר סיני עשן כולו מפני אשר ירד עליו ה' באש, 'עבר בין הגורים' כלומר בין כל הגויות והדינים אשר עוברים עובר ביניהם התורה, שנאמר בה (דברים לא כא) כי לא תשכח מפי זרעו, לבטל כל הגויות והדינים ויהיה כולו טוב אמן. (זכרון דברים' מרכינו אלכסנדר סענדר מקאמרנא)

וַיֵּרֶד הָעֵיט עַל הַפְּגָרִים וַיֵּשֶׁב אֹתָם אַבְרָם (טז יא).

אפשר לומר בדרך רמז על הפסוק הקדוש הזה, כי כתבתי כבר כמה פעמים בשם הצדיק רבי נפתלי צבי מראפשימיץ ז"ע, כי זה ידוע (לקי"ת זכריה) שלעתיד יהיה נכתב השם הו"ה הקדוש יה"ה, ואומר שעם השילוב שם אדני' יהיה כג' יפ"ה. וזה שאמר הכתוב 'וירד העיט' העי"ט עם הכולל הוא מספר יפ"ה, לומר שבעת הגאולה שיהיה היחוד יפ"ה, אז יהיה ירידה 'על הפגרים' שהם הרשעים יהיו פגרים. 'וישב אותם אברם' כמו שפירש רש"י הקדוש ז"ל לשון נשיבה והפרחה, כמו (תהלים קמג יח) 'ישב רוחו' רמז שיבוא דוד בן ישי לבלותם, ואין מניחין אותו מן השמים, עד שיבוא מלך המשיח. השם יתברך יעזור לנו וישלח משיח צדקנו בב"א במהרה רידן. (מעשה שלום' מרכינו שלום מקאמרנא)

וַיִּשְׁמַעְאֵל בְּנוֹ בֶן שְׁלֹשׁ עָשָׂר שָׁנָה בְּהַמְלוֹ אֶת בְּשֵׁר עֶרְלָתוֹ (יז כה).
שזה עיקר מצות מילה, להעביר ערלת הלב מדות רעות וכל רע של יצר הרע, התלהמות היצר באש של גיהנם הבוער בלב הרשעים לניאוף ולכעס ולגאווה ולרציחה להיות נוקם ונוטר כעמלק, כמו שבארנו בישמעאל כתיב 'בהמלו את בשר ערלתו' [א"ת] שהוא המפל לעיקר הערלה [עיין בגמ' (ב"ק מא:)] את בשרו את המפל לבשרו], כי הערלה הוא הרע של כל מדות רעות ותאות רעות וזה עיקר ערלה, וזאת חתיכות בשר של הערלה אינו אלא טפל שהרי מולי גוים נקראים ערלים (גרים לא:), כי הערלה והרע על שמם לכך כתיב אצל רשע 'את בשר ערלתו' המפל לערלה, ובאברם כתיב 'בהמלו בשר ערלתו' [בלי תיבת א"ת], שהעביר העיקר ג"כ כל הרע והערלה שהיה עדיין אחוז בנפשו העביר הכל.

(זוהר ח' מרכינו יצחק אייזיק מקאמרנא)

שולחן הטהור

לקט הלכות מספר 'שולחן הטהור' וזר זהב'
לרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא ז"ע

דיני תפילין בפרטות. סימן כה

ו. אסור להפסיק בתפילין דר"ת כמו בשל רש"י ועבירה היא בידו:

כ"כ בבכור שור שאעפ"י שאין מברכים על של ר"ת מ"מ אין להפסיק בין תש"י לתפילין ש"ר ע"ש, מובא בשע"ת סימן לד סק"א. וכ"כ בברכ"י (סימן לא סק"ג) ובמחזיק ברכה (סימן לד סק"ה), מפסקי מהרא"י (סימן קז) מובא בב"י ד"ה כתוב בכתבי וז"ל: בחול המועד טוב להניח תפילין בלא ברכה אעפ"כ אסור לדבר בין תפילה לתפילה דהא אמרינן (מנחות לו.) סח בין תפילה לתפילה עבירה היא בידו אין הטעם דוקא משום דמביא עצמו לברכה שאינו צריכה לו אלא בלא זה יש עבירה להסיח ע"כ, והביא ראיות לדבר. מובא במג"א סק"ד. ולמד מזה גם לתפילין דר"ת ע"ש. וכ"כ המשנ"ב סק"ח וז"ל: ואפילו לאותן המניחין תפילין בחוה"מ בלי ברכה או המניחין תפילין דר"ת אחר שחלץ תפילין דרש"י וכו', אפ"ה עבירה היא להסיח ביניהן דלכתחילה בעינן שיהיו סמוכין ותכופין זה לזה, דכתיב והיה לך לאות על ידך ולזכרון בין עיניך שיהא הוי"ה אחת לשתייהן. ולשיטת רבינו בסימן לד דחיוב הנחת תפילין של ר"ת כמו של רש"י, וכתב שם בסעיף ד' דצריך לברך על תפילין ר"ת, א"כ הדין יותר חמור ואסור לו להפסיק ביניהם כמו ברש"י.

ז. אסור לענות קדיש וקדושה ואמן בין תפילין של יד לשל ראש אף בשל ר"ת:

כן משמע מדברי הא"ר סק"ד שכתב בתפילין בחול המועד וז"ל: ונראה דאף המניח בחול המועד בלא ברכה אסור לענות אמן יאה שמה רבה מטעם דעבירה בידו [מהרא"י הנ"ל], ודלא כמגן אברהם סק"ז שמקיל בזה, עכ"ל. א"כ גם בתפילין דר"ת אין לענות. וע"ע במשנ"ב סק"ו שלענות איש"ר וכו' בתפילין דר"ת אינו לכתחילה ע"ש. ולשיטת רבינו בסימן לד דחיוב הנחת תפילין של ר"ת כמו של רש"י, וכתב שם בסעיף ד' דצריך לברך על תפילין של ר"ת, והיו כל טעם המקילין בזה הוא משום שאינו מברך עליהם כמ"ש בברכ"י סוף סימן לא עפ"י דברי המג"א סק"ז הנ"ל, אבל לרבינו דמברך עליהם אסור לענות כמו בתפילין דרש"י.

ח. יכרוך שבעה כריכות* ויכרוך על היד {ה} ויתחוב שני תחיבות ואח"כ יקח של ראש מן הכיס^ב:

א. בשו"ע ס"א - אחר שקשר של יד על הזרוע, יניח של ראש קודם שיכרוך הרצועה סביב הזרוע (טור בשם הרא"ש). ה"ט סק"ט ומג"א סק"ח כתבו ממרן האריז"ל שנהג לכרוך שבעה כריכות תחלה בזרוע ואח"כ הניח של ראש. וז"ל האריז"ל בשע"כ (תפילין דרוש ה') סדר הנחת התפילין בתחילה יקשור תש"י בזרועו השמאלית על הקיבורת, ויכסה זרועו בטלית כדי שתהא הנחת תפילין בהצנע. ואח"כ יכרוך הרצועה סביב זרועו ז' כריכות, כנגד שבעה נערות הראויות לתת לה כמבואר אצלינו עניינם. ואחר שיכרוך הז' כריכות אז יניח תש"ר, ולא קודם הכריכות. וכ"ה בפע"ח (שער התפילין פ"ו). וכתב הפמ"ג (א"א סק"ח) - וכן נוהגין העולם ואין זה הפסק. ובאר"ר סק"ז כתב - וכן אני נוהג, דנראה לי שגם לדברי הטור לאו איסורא הוא ואינה הפסקה גמורה, וכן מצאתי במהר"ל הלכות תפילין דלא חשיב הפסק. ובמשנ"ב סק"ח הביא מתשובת משכנות יעקב סימן כ"ח דעתו ג"כ כמנהגו לכרוך קודם על הזרוע לחיזוק דבלא"ה לא מתקיים ואינו נקרא קשירה ע"ש.

ב. שו"ע ס"א - ויש מי שאומר שאסור להוציא תפלה של ראש מהתיק עד שתהא תפלה של יד מונחת (מהר"י גיקטילא).

זר זהב - {ה} ויתחוב. כי כל זמן שבין עיניך יהיה שתיים^א על כן צריך תחיבה שני פעמים, או קשירה^ב, דאם לא כן הוה כאילו לא הניח עדיין של יד^ג:

ג. כדאיתא בגמ' מנחות דף לו. - תנא כשהוא מניח מניח של יד ואחר כך מניח של ראש, וכשהוא חולץ חולץ של ראש ואחר כך חולץ של יד, בשלמא כשהוא מניח מניח של יד ואח"כ מניח של ראש דכתיב וקשרתם לאות על ידך והדר והיו לטוטפת בין עיניך, אלא כשהוא חולץ חולץ של ראש ואח"כ חולץ של יד מנלן, אמר רב הונא אסברא לי אמר קרא והיו לטוטפת בין עיניך כל זמן שבין עיניך יהו שתיים.

מעשה אבות

וַיֹּאמֶר אַבְרָם אֲדֹנָי אֱלֹהִים מַה תֵּתֶן לִי וְאֲנֹכִי הוֹלֵךְ עֲרִירִי
וְבֶן מִטְּקָ בֵּיתִי הוּא דְמִטְּקָ אֵלַי עֶזְרָה (טו ב).

בבית רבינו הרה"ק רבי איזקל סאפרינער אבי שלשלת קאמרנא, היה משרת נאמן שניהל את כל עסקיו, אבל היה בור גדול שלא ידע אפילו קריאת שמע וברכת הנהנין. פעם אחת כשהיה הרה"ק רבינו יצחק מדראהבימש זצ"ל בבית רבינו, שהיה נוהג לבא מדי שנה בשנה אל בית רבינו על חודש ימים, ורבינו היה נותן לו חדר מיוחד, והרה"ק היה מתנה עם רבינו שבאותו יום שירצה לאכול יאפו לו מלוא תנור לחם, כי על פי רוב התענה. ורבינו התנה עמו שבכל יום ירשה לו לבוא לחדרו לדבר אתו בדברי תורה.

פעם אחת פלפלו בפירוש איזה תוס', ובתוך כך בא המשרת הנ"ל בחדר, וצעק בקול גדול: בעל הבית היכן המפתחות מהמרתף. התבייש רבינו מאד, וגם יירא מהקפדה של הרה"ק רבינו יצחק עליו, שאינו נאה לאדם כמותו להחזיקו. פתח רבינו ואמר: רבינו אבקש מכתה"ק מאד, לברך את האיש הנ"ל, שיוכל לקבל וללמוד ברכת השחר וברכת ציצית ותפילין, ולומר קריאת שמע על כל פנים, כי הוא איש נאמן מאד, והוא נותן לי יד שאוכל לעבוד הבורא ב"ה בלי שום מירדא.

וציוה לו שיתקרב אצלו, ובירכו. ותיכף סג לאחור, ועמד אצל הכותל לשמוע פילפולם, פתח המשרת את פיו ואמר: רבותי. במחילת כבוד תורתכם, שניכם אינכם מבינים פשט התוס', ואמר להם חוות דעתו. וסיים נכדו הגה"ק רבי יצחק אייזיק ז"ע מקאמרנא, שפעם אחת אירע מעשה כזו למרן הבעש"ט ז"ל, והיה רק לשעתו, ואח"כ חזר לתמותו, אבל זה נשאר למדן כל ימי חייו

כתבי שם

ד. בשוה"ט סימן כז ס"ה, כתב רבינו לגבי הקשירה של יד שלאחר של ראש, דלכתחילה יעשה שתי תחיבות וקשר, ובדיעבד די בשתי תחיבות שלימות ע"ש. אמנם כאן הקל רבינו או תחיבה שני פעמים, או קשירה. ואי"ה בגליונות הבאים נבאר זאת.

ה. כ"כ הרמב"ם בשו"ת פאר הדור (סימן עג) וז"ל: שאלה: האר עיינינו במה שזכרת בהלכות תפילין (פ"ג ה"ב) באורך רצועה של יד כדי שתקיף את הזרוע ויקשור ממנה הקשר וימתיח רצועה אחת על אצבע אמצעית ויכרוך ממנו על אצבעו שלש כריכות ויקשור זה הקשר על אצבעו אחר הכריכות אם מוכרח לעשות כך והוא חיוב או לא. תשובה: כאשר יניח הרצועה על הקיבורת אז הוא הקשר העיקרי ואז צריך לברך אמנם הקשירה על האצבע תהיה אחר הברכה ואז יהיה קשירה תמה, עכ"ל. וכן במאמר מרדכי סק"א כתב וז"ל: גם מצאתי בפ"ה הרב רבינו דוד עראמה על הרמב"ם ז"ל שדקדק מלשון הרמב"ם ז"ל דלא כהרא"ש ז"ל אלא שצריך לכרוך על הזרוע והאצבע צרדא קודם שיניח של ראש ע"ש. בסדור תפלה לדוד מהגה"ק מבוטשאטש אות ו' כתב וז"ל: גם לפי שנמצא דעת הקדמונים ז"ל [תוס' מנחות לה: ד"ה משעת הנחה] שצריך לעשות הקשר של יד בכל יום, כדי לקיים בכל יום וקשרתם וכו' קודם והיו לטוטפות, ובכדי לצאת ידי שניהם, תיכף כשיעשה הכריכות על הזרוע יעשה תיכף כריכה אחת על האצבע האמצעי, והיו כמו שני תכיפות בין האצבעות, והיו קשר גמור, ואח"כ יניח של ראש, ואח"כ יתירה הכריכה מן האצבע ויעשה הג' כריכות כדינו. וכ"כ בשמו במשמרת שלום סימן ו' אות ד'. ובספר תשובות והנהגות (ח"א סימן לח) הביא שכן נהגו הגר"ח מבריסק והחפץ חיים זצ"ל ע"ש.

יומא דהילולא

הרה"ק רבי מנחם נחום ב"ר צבי מטשערנאביל זצוק"ל בעל ה'מאור עינים' י"א חשוון תקנ"ח

מתולדותיו

הרה"ק רבי מנחם נחום מטשערנאביל זצ"ל נולד בשנת ת"צ לאביו הרה"ק רבי צבי ב"ר נחום גאון זצ"ל מנארניסק, בשנות ילדותו נתייתם רבינו מאבותיו הקדושים ונתגדל רבינו בבית דודו אחי אביו ר' נחום שאסטיק [העיוור] זצ"ל, בביתו גדל על התורה והעבודה עד שנתפרסם שמו כעלם חריף ובקי. הרבה רצו לקחת הנער לחתן, ומסופר שהוצע לפניו שני שידוכין האחד בתו של בעל בית סוחר ואמיד שביקש להחזיק החתן על שלחנו כל ימי חייו, והשני לא היתה מבית עשירים אבל אביה היה תלמיד חכם ונכד למשפחות מיוחסת בישראל מגזע הגאון רבי יצחק שפירא מלובלין זצ"ל בנו של הרה"ק רבי נתן נטע שפירא בעל 'מבוא השערים' מגזע רש"י עד דוד המלך, ובחר לו את הילדה שרה בת התלמיד חכם והמיוחסת, ואמר הרה"ק רבי מנחם נחום התורה הקדושה מספרת לנו שיהודה לקח לו לאשה את בת איש כנעני (בראשית לח ב) ופירש"י כנעני תגרא סוחר, ומה הוא ההוראה שעלינו ללמוד מכך שהיה זה סוחר אלא שאם נתמה כיצד זה אירע שליהודה מבחירי שבטי י-ה נולדו בנים שאינם הגונים ורעים בעיני ה' נתלה זאת בכך שהוא לקח בת איש סוחר, והראיה שכאשר נשא את תמר שחז"ל אמרו (ב"ר פה) שהיתה בתו של שם בן נח כהן לאל עליון זכה והוליד ממנה את שושלתו של משיח, ואכן בנה את ביתו עם הילדה שרה וזכה לבנות ממנה בית מלא ברכת ה' שושלת צדיקי בית טשערנאביל

בצל החסידות

לאחר נישואיו עלה ונתעלה בנגלה ובנסתר והליכותיו בקודש שגבו מאד, כשזרחה שמשו של מרן רבינו אור שבעת הימים רבינו הבעש"ט הקדוש זיע"א קם והלך למעזיבז' להסתופף בצל הקודש, וזכה להיות ב' פעמים אצל מרן הבעש"ט. ומספרים שלפני שהגיע אל מרן הבעש"ט אמר הבעש"ט להרבנית שעתיד לבוא אלינו אורח חשוב, וכשהגיע אמר עליו מרן

הבעש"ט להרבנית האברך הזה הוא גנב! השתוממה הרבנית מדברים אלו, ופירש לה מרן הבעש"ט את דבריו שהאברך הזה גנב הוא שרוצה לגנוב את כל הגן עדן והעולם הבא לעצמו. לאחר הסתלקותו של מרן הבעש"ט הקדוש לחיי עולם דבק רבי מנחם נחום בצל ממשיך דרכו המגיד הקדוש **מעזריטש** זיע"א, וכדרך הרבה מתלמידי המגיד נדד על פני ערי וואהלין למגיד מישרים והפיץ אור תורת החסידות וקירב אלפים ורבות תחת כנפי השכינה, כן עסק רבות בפדיון שבויים אשר

ספר 'מאור עינים' לא יוזז מעיניך וכל דבריו רמים וקדושים.

נתיב מצוותיך (תורה שביל א' אות ל"ב)
לרבינו המהרי"א מקאמרנא זיע"א

בימים ההם כל פריץ ופריץ עשה בנתיניו כאוות נפשו, ורבי מנחם נחום עבר מעיר לעיר וקיבץ עבור מצוה גדולה זו, וכן מסופר עליו שפעם אחת מכר עולם הבא שלו בשביל שיבנו מקוה בעיר אשר לא היתה שם מקוה כדון, ריעו וידידו הרה"ק בעל **התולדות יעקב יוסף** זצ"ל אמר פעם אחת העולם אומרים שר' נחום הוא צדיק וסברו השומעים כמבקש הוא להשפיל את ערכו, המשיך ואמר הוא אינו צדיק אחד אלא כעשרה צדיקים, כי כל צדיק יש לו דרך אחד מעשר ספירות הקדושות על פי שרשו, אבל ר' נחום הוא צדיק ודרכו הוא מכל העשר ספירות ולכן הוא שקול כנגד עשרה צדיקים.

טשערנאביל

איתן מושבו קבע בעיר טשערנאביל ועל שמה נקרא ואלפים ורבות נהרו להתברך מפיו ולקבל את הדרכותיו בקודש, ומדי שבת בשבתו ומועד במועדו היה מחדש בטובו בעסק התורה ובא לשמוע מאתו דא"ח, אע"פ שהיה כבר מנהיג בישראל עם כל זה כל ימיו היה חי עוני

ודחקות ולא רצה ליהנות מאנשים, ורק בגד עליון אחד היה תלוי על קיר ביתו ואשתו לבשתו כשיצאה לשוק וכשחזרה לבשו הוא, פעם בדרכו לבית המדרש בא אליו עני מרוד וסיפר לו שעליו להשיא את בתו ויתן לו חמשים זהובים שהיו בביתו וגם את המעיל היחידי, הלך העני והוציא את הכסף בבית המרזח, הלכו החסידים ולקחו מידו את מותר המעות והמעיל, וכששמע זאת כעס עליהם ואמר: שמעתי כרוז בעולמות העליונים שרבי מנחם נחום מטשערנאביל אוזח במדתו של הקב"ה הטוב ומטיב לרעים לטובים – ואתם רוצים לשלול זאת ממני? מהרו והחזירו לו את המעות ואת הבגד. בספריו הקדושים רואים איך שהוא מלמד זכות על כלל ישראל ומליץ טוב על בניו של הקב"ה.

חיבוריו

השאר אחריו חיבורו המפורסם **'מאור עינים'** על התורה, **'ישמח לב'** על אגדות השי"ס, אשר נרשם ע"י תלמידיו ומסרם לדפוס לידי תלמידו רבי אליהו בן רבי זאב וואלף כ"ף מירועוויטש שידפיסים בדפוס נאה בסלאוויטא, ונדפס בהסכמת הרה"ק רבי **יעקב שמשון משפיטווקע** והרה"ק רבי **לוי יצחק מבארדיטשוב** והרה"ק רבי **זושא מאניפולי** והרה"ק רבי **ייביי מאוסטראה** ועוד זצ"ל. מסופר כאשר הביאו לפניו הכתבים השמיט כל התורות שזכר אותן ולא הניחם להדפיסם, ומה שלא זכר זאת השאר לתלמידיו שיביאו לדפוס, בבחינת שכניה מדברת מתוך גרונו.

הסתלקותו

ביום י"א מרחשוון תקנ"ח נתעלה הרה"ק לישבה של מעלה ומנוחתו כבוד בטשערנאביל, השאר אחריו בנו הרה"ק רבי **משה** זצ"ל, והרה"ק רבי **מרדכי** זצ"ל שמילא מקומו במגידות טשערנאביל, וחתנו רבי **צבי הירש מקוריסטשוב**.

שובע שימחות

ברכת מזל טוב

להרה"ק אברהם דוד גרייזמאן הי"ד
לרגל היבנס בנו כמר שמעון עזריאל לעיתו"מ

ברכת מזל טוב

להרה"ח ישע"י אברהם רבינוביץ הי"ד
לרגל נישואי בתו

בשורה טובה לשוחרי החסידות והקבלה בעזה"ש יצא לאור

ספר דמשק אליעזר

פירוש על הזוהר הקדוש

מכ"ק ארמו"ר הגה"ק המקובל האלקי שר בית הזוהר מרן

רבי אליעזר עבי סאפרין זיע"א מקאמרנא

חלק ו' – על פרשיות: שמות, וארא, בא, בשלח.

הפירוש הוא על כל מילה ומילה מהזוה"ק, על דרך הפשט והחסידות והקבלה, הסוה לכל נפש, בספר מובא הזוהר למעלה ובתוך הפירוש ג"כ מובא כל הזוהר, וכן מ"מ לרוב, עם פיסוק ודקדוק מתוך הגהה מדויקת ומדוקקת.

ניתן להשיג את הספר: בכל החנויות הספרים, ובטלפון: 052-7643092

וכן בביהמ"ד עטרת שלום – קאמרנא, רח' ארזי הבירה 48 י-ם

כמו"כ ניתן להשיג 'דמשק אליעזר' ה' כרכים על כל חומש בראשית וחלק הארזא זוטא

ספרי רבוה"ק מקאמרנא זי"ע במהיר מבצע

חומש היכל הברכה 150 ש"ח

זוהר חי על הזוה"ק 200 ש"ח

דמשק אליעזר על הזוה"ק 200 ש"ח

ניתן להשיג: בבית מדרשנו 'עטרת שלום' קאמרנא

ארזי הבירה 48 י-ם. 052-7643092